

Roller og ansvarsfordeling i VKM

Innledning

Dette dokumentet beskriver de ulike rollene i VKM og hvilke oppgaver og ansvar disse har, overordnet og i prosjekter.

Overordnet

VKMs vedtekter regulerer flere av komiteens og sekretariatets oppgaver og ansvar, og deres samhandling. Den administrative tilknytningen til Folkehelseinstituttet regulerer relevante oppgaver i sekretariatet. Folkehelseinstituttet har ingen faglig instruksjonsrett over sekretariatet eller komiteen.

Komiteen

- VKM består av en hovedkomité og elleve faggrupper som samlet skal representere en bred og tverrfaglig kompetanse som dekker VKMs ansvarsområde. Medlemmene skal ha vitenskapelig kompetanse. De deltar i VKM i kraft av egen faglig kompetanse og representerer ikke sine institusjoner.
- Medlemmene, herunder leder og nestledere av hovedkomiteen og lederne av faggruppene, oppnevnes av Helse- og omsorgsdepartementet i samråd med Landbruks- og matdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet. Faggruppene velger egne nestledere.
- Komiteen oppnevnes for 4 år om gangen. Re-oppnevning av medlemmer kan finne sted.
- Komiteen ved hovedkomiteen eller en faggruppe, alternativt en godkjenningsgruppe nedsatt for et enkelt oppdrag, har ansvaret for VKMs faglige uttalelser.

Sekretariatet

- Består av om lag 22 personer med ulike fagfelt innen naturvitenskap, prosjektledelse kommunikasjon og administrasjon.
- Har ansvar for driften av VKM og utfører faglige, administrative og kommunikasjonsfaglige oppgaver for hovedkomiteen og faggruppene.

Direktøren

- Har det forvaltningsmessige ansvaret for hele VKM, svarer administrativt til direktøren i Folkehelseinstituttet, og har sin medarbeidersamtale med henne. Direktøren får oppdraget fra HOD gjennom vedtektene og Folkehelseinstituttets tildelingsbrev.
- Har ansvaret for den daglige virksomheten i VKM

- Har personalansvar for alle medarbeiderne i sekretariatet og har medarbeidersamtalene med disse.

Ledergruppen

- Direktøren får råd av en ledergruppe som består av administrasjonssjef, kommunikasjonssjef, fagdirektør mat og fagdirektør miljø. Det er direktøren som formelt fatter beslutningene. Ledergruppen møtes ukentlig, dagsorden og beslutninger er tilgjengelige på Risken (intranettet). Direktørens stedfortreder i Advisory Forum (EFSA) møter i ledergruppen ved behov.
- Ledergruppen utvider ledelseskapasiteten til direktøren og bidrar til å koordinere VKMs samlede innsats og strategiske utvikling.
- Direktøren, fagdirektør mat og fagdirektør miljø møtes ukentlig for gjensidig orientering om og rådføring i porteføljestyling, faglige spørsmål og delegering av oppgaver i sekretariatet.
- Fungeringsrekkefølgen ved direktørens fravær er administrasjonssjef (stedfortreder), kommunikasjonssjef, fagdirektør mat, fagdirektør miljø, og stedfortreder i Advisory Forum (EFSA). De fire siste overtar ikke administrasjonssjefens formelle delegerede ansvar ved fravær, det må eventuelt delegeres særskilt.
- Direktøren har delegert ansvaret for økonomi og administrasjon (men ikke HR) til administrasjonssjef, og ansvar for ekstern og intern kommunikasjon til kommunikasjonssjef. De er prosjekteiere innen sine ansvarsområder.
- Direktøren har delegert følgende ansvar/roller til fagdirektør mat:
 - Prosjekteieransvaret for oppdrag fra Mattilsynet, unntatt fagområdene biologiske plantevernmidler, plantehelse og GMO
 - Prosjekteieransvar for selvinitierte oppdrag innenfor tilsvarende fagfelt
 - Koordinator for hovedkomiteen
 - Kontaktperson for Mattilsynet
- Direktøren har delegert følgende ansvar/roller til fagdirektør miljø:
 - Prosjekteieransvaret for oppdrag fra Miljødirektoratet, samt oppdrag fra Mattilsynet innen biologiske plantevernmidler, plantehelse og GMO
 - Prosjekteieransvar for selvinitierte oppdrag innenfor tilsvarende fagfelt
 - Prosjekteieransvar for fellesoppdrag fra Mattilsynet og Miljødirektoratet
 - Med-koordinator for hovedkomiteen
 - Kontaktperson for Miljødirektoratet
 - Kontaktperson for Artsdatabanken

Roller og ansvar i prosjektene

VKM leverer vitenskapelige vurderinger i form av uttalelser (på engelsk «opinions»). En uttalelse kan være en risikovurdering, en nytte- og risikovurdering, en forsknings- eller kunnskapsoppsummering eller andre typer vitenskapelige vurderinger og kommentarer. I dette samhandlingsdokumentet omtales VKMs uttalelser som risikovurderinger. Risikovurderingene gjøres på oppdrag fra Mattilsynet og Miljødirektoratet. VKM gjør også risikovurderinger på eget initiativ.

Alle risikovurderinger i VKM løses som prosjekter. Arbeidet gjøres etter metoden målrettet prosjektstyring og skal følge en prosjektplan. Planen legger til rette for at komiteens og sekretariatets kompetanse brukes godt i planlegging og gjennomføring av prosjektene, og at dette foregår i god dialog med omverdenen. Planen legger også til rette for at VKM som organisasjon lærer underveis og utveksler erfaringer, og at vi kontinuerlig forbedrer oss.

Komiteen ved ansvarlig faggruppe/hovedkomiteen/godkjenningsgruppe

- Er ansvarlige for å bidra i innledende fase.
- Er ansvarlige for å gi prosjektgruppen innspill/ kommentarer/ tilbakemeldinger underveis i arbeidet i forbindelse med presentasjoner av arbeidets gang på møter i hovedkomiteen eller faggruppene.
- Medlemmene i hovedkomiteen eller i faggruppene eller en godkjenningsgruppe nedsatt for et prosjekt, har det faglige ansvaret for risikovurderingene som publiseres i VKM.
- Er alle ansvarlige for å bidra aktivt i godkjenningsprosessen.

Prosjektgruppen

For alle prosjekter blir det satt ned en prosjektgruppe. Prosjektgruppen består av

- Faglig leder
- Prosjektleder
- Øvrige prosjektgruppedlemmer

Faglig leder av prosjektgruppen

- Er et medlem av hovedkomiteen eller en faggruppe i VKM.
- Har det overordnede faglige ansvaret for arbeidet i prosjektet.

Prosjektleder

- Er ansatt i sekretariatet.
- Er ansvarlig for at prosjektene gjennomføres innenfor fastsatt tid og budsjett etter gjeldende rutiner.

- Skal bidra til at risikovurderingene er transparente og etterprøvbare, for eksempel ved å etterspørre begrunnelser for beslutninger.
- Skal bidra til at risikovurderingene holder tilfredsstillende vitenskapelig kvalitet og er innenfor VKMs mandat.
- Skal bidra til at risikovurderingene kommuniseres i god dialog med omverden.

Øvrige prosjektgruppemedlemmer

- Kan være medlem av komiteen, ekstern fagperson uten fast tilknytning til VKM eller ansatt i sekretariatet. Alle medlemmer i prosjektgruppen er likeverdige uavhengig av om de er medlemmer i komiteen, ansatte i sekretariatet eller eksterne fagpersoner.
- Er ansvarlige for å bidra i prosjektarbeidet i henhold til de planer, disposisjoner og avtaler som gjøres i prosjektet.

Prosjekteier

Fagdirektør mat eller fagdirektør miljø er prosjekteiere for prosjektene. Direktøren har delegert myndighet og ansvar til prosjekteier som beskrevet i punktene som følger:

- Har overordnet ansvar for at målene i prosjektene blir nådd.
- Har overordnet ansvar for at enkeltprosjekter ses i sammenheng med VKMs samlede prosjektportefølje og ressurser og oppdragsgivernes prioriteringer.
- Er ansvarlig for at prosjektene er innenfor VKMs ansvarsområde og mandat.
- Skal bidra til at nødvendige ressurser blir stilt til rådighet for prosjektene.
- Skal bidra til at kvaliteten i prosjektplanene er god nok og i tråd med prosjektrutinene.
- Har det overordnede ansvaret for at prosjektene har fulgt prosjektrutinene før beslutninger tas.
- Skal bidra til at alle prosjektlederne er kjent med VKMs portefølje slik at prosjektleder kan planlegge og styre sine prosjekt i tråd med VKMs overordnede mål, og i tråd med VKMs og oppdragsgivers prioriteringer.

Styringsgruppe

- VKMs ledergruppe er sammen med prosjektleder styringsgruppe for det enkelte prosjekt.
- Prosjektstyringsgruppen godkjenner endelige prosjektplaner og kommunikasjonsplaner.
- Styringsgruppen skal ved behov gi prosjektleder og prosjekteier nødvendig bistand i saker av vesentlig art. Saker av vesentlig art kan være endringer i prosjektets rammebetingelser, mål eller forutsetninger, som har stor påvirkning på gjennomføringen av prosjektet. Det kan også være forhold i ledelsen av prosjektene

(sykdom, konflikter o.l.) som tilsier at styringsgruppen må inn for å sikre kontinuitet i arbeidet, og evt. andre vesentlige forhold.

Faste samarbeidsgrupper i sekretariatet

- Er faglige team bestående av ansatte i sekretariatet.
- Gjennomfører den innledende fasen (bestillingsfasen) i samarbeid med faggruppene og/eller hovedkomiteen.
- Gjennomfører avslutnings- og evalueringsfasen i prosjektene i tråd med VKMs prosjektrutiner og i samarbeid med faggruppene.

Fast samarbeidsgruppe mikrobiologi

- Ivaretar fagområdene hygiene og smittestoffer, mikrobiologi, dyrehelse, dyrevelferd og mikrobiell økologi.

Fast samarbeidsgruppe mat og fôr

- Ivaretar fagområdene forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester, kjemiske plantevernmidler, ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi, fôr, genmodifiserte organismer (GMO), tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk.

Fast samarbeidsgruppe miljø

- Ivaretar fagområdene fremmede organismer, handel med truede arter (CITES), plantehelse, biologiske plantevernmidler og GMO.

Kommunikasjon

- Kommunikasjon er en integrert del av arbeidet med en risikovurdering fra start til slutt. Kommunikasjonssjefen har ansvar for å gi prosjektleder og prosjekteier nødvendig bistand i tråd med prosjektrutinene.
- Kommunikasjonssjefen har ansvar for at kommunikasjonen av prosjektene bidrar til å oppfylle VKMs kommunikasjonsmål og til økt synlighet og styrking av VKMs omdømme.

Administrasjon

- Administrasjonssjefen har ansvar for å gi prosjektleder og prosjekteier nødvendig bistand i forståelse og bruk av prosjektverktøyet.
- Administrasjonssjefen skal gi bistand til utarbeidelse av prosjektbudsjett og anskaffelser i prosjektene.

- Administrasjonssjefen har ansvar for å bidra til at prosjektleder ikke bruker uforholdsmessig mye tid på administrative forhold og skal bidra til å sikre at prosjektene utføres i henhold til prosjektrutinene.